

Πύλη για την ελληνική γλώσσα. Αρχαία Ελληνική Τραγωδία

Δανιήλ Ιακώβ, [Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός](#)

Η ΑΥΤΟΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΣΙΜΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ

[ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ](#)

[...]

Στον όψιμο Ευριπίδη, μετά τις *Τρωάδες* του 415 π.Χ., η έκταση και η λειτουργία των Στασίμων μεταβάλλονται ουσιαστικά. Τα στροφικά ζεύγη σπάνια υπερβαίνουν τα δύο, μολονότι είναι πολύ εκτενέστερα από ό,τι προηγουμένως, ενώ η σχέση με τη δράση είναι πιο χαλαρή. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του Στασίμου που εκτείνεται στους στίχους 432-486 της *Ηλέκτρας* (μολονότι η χρονολόγησή της το 413 π.Χ. είναι αμφισβητήσιμη, και έχει προταθεί ως χρονολογία της παράστασής της το 420-418 π.Χ.). Το στάσιμο αρχίζει με την περιγραφή της αναχώρησης των πλοίων των Ελλήνων, και ιδιαίτερα του στρατηλάτη Αγαμέμνονα, για την Τροία και συνεχίζει με την περιγραφή της ασπίδας του Αχιλλέα. Μόνο στο τέλος του Στασίμου, με αποστροφή προς την απύσχα Κλυταιμίστρα, ο Χορός τονίζει ότι η βασίλισσα σκότωσε έναν τόσο σημαντικό στρατηλάτη, και έτσι θίγεται το θέμα του έργου, η εκδίκηση του αδικοχαμένου βασιλιά από τον Ορέστη.

Γενικότερα την εποχή αυτή τα στάσιμα αυτονομούνται από τη δράση και γίνονται ξεχωριστά τραγούδια συνήθως με μυθολογικό περιεχόμενο και έμφαση στο μουσικό αποτέλεσμα ή συρρικνώνονται εντυπωσιακά (στον σοφόκλειο *Φιλοκτήτη*, για παράδειγμα, απαντά μόνο ένα στάσιμο) και αντικαθίστανται από άσματα των υποκριτών, κάτι που σταδιακά θα οδηγήσει στα εμβόλιμα άσματα του Αγάθωνα και στη Νέα Κωμωδία, στην οποία το στάσιμο θα εξακολουθήσει να είναι ξένο σώμα σε σχέση με την κύρια δράση (βλ. το δοκίμιο για το επεισόδιο). Έτσι, από τους δύο συντελεστές της τραγωδίας που μνημονεύθηκαν στην αρχή επικρατούν τελικά οι υποκριτές.

Ο Χορός στις *Τρωάδες* του Ευριπίδη. ΚΘΒΕ, σκηνοθεσία Χρήστου Σουγάρη 2023.

Φωτ.: Mike Rafail.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ